

OLIMPIADA DE LINGVISTICĂ
SECȚIUNEA DE PERFORMANȚĂ (clasele a IX-a – a XII-a)
etapa județeană
22.XI.2014

SUBIECTUL 1: FIJIANĂ¹

Se dau următoarele cuvinte din fijiană în care sunt marcate accentul principal și accentul secundar:

láko, paràimarí:, tálo, ɓínáka, kilá:, nrè:nré:, atómi, perèsítendi, mìniserí:, mbàsikètepólo, mbè:léti, Seɟáí, taràusése, parò:karámu, mì:sìningáni, ndàirekitá:

1. Marcați accentul principal și accentul secundar în următoarele cuvinte:

mbelembo:tomu

mbasa:

ndikonesi

ndoketa:

palasita:

terenisita:

(19,5 puncte)

2. Explicați cum ați rezolvat.

(10,5 puncte)

Notă: Semnul “ ` ” marchează accentul secundar, iar semnul “ ´ ” marchează accentul principal. Două vocale alăturate formează un diftong, iar semnul “ : ” marchează o vocală lungă.

SUBIECTUL 2: JAPONEZĂ

Se dau următoarele cuvinte și expresii din limba japoneză și traducerea lor în limba română, în ordine aleatorie:

hóng, míngbái, báishì, huáng, hēishì, shìqing huángle, yǎn, yǎnhóng, hóngshì, hóngyán, hēihuà, báiyǎn, báihuà, hēibái fēnmíng, yán, hēibái, huángle

codificare, alb-negru, față, galben, înmormântare, faliment, a lămuri, a dispăcea, tânără, eșec, decodificare, nuntă, ochi, piață neagră, e scris negru pe alb, gelozie, roșu.

¹ Limba fijiană face parte din familia de limbi austroneziene. Este vorbită în Fiji și are 450.000 de vorbitori nativi.

1. Găsiți corespondențele corecte!

(17 puncte)

2. Cuvântul *báishì* poate avea două sensuri în limba japoneză, dar numai unul este ilustrat în corespondențele de mai sus. Care sunt cele două sensuri?

(3 puncte)

3. Explicați cum ați rezolvat. Propuneți o traducere pentru alte segmente de cuvinte identificate în limba japoneză.

(10 puncte)

SUBIECTUL 3: AMHARICA

Se dau următoarele enunțuri în limba amharică² și traducerile lor în limba română:

1. Wedime ləinə kojo bet gəzzəw.	Fratele meu mi-a cumpărat o casă frumoasă.
2. Nəgəstaččəhu wədə wəny hədəčč.	Regina voastră a plecat la râu.
3. Kojow lijagarad kətərara məttəčč.	Fata frumoasă a venit de la munte.
4. Nəgustu təraroččaččənin ayyəw.	Regele a văzut munții noștri.
5. Dorow resawin bəlləččiw.	Găina a mâncat cadavrul.
6. Setočču ləlijaččən məshafun səttuw.	Femeile i-au dat copilului nostru cartea.
7. Inə kəgəbəya ballasočč wəssədkuw.	Eu am luat de la magazin mere.
8. Intə wədə tərara metfow lamoččin ayyəhiw.	Tu ai văzut vacile rele la munte.
9. Sewu wədə bet hədə.	Bărbatul a plecat acasă.
10. Tələku wedimočč lijoččaččəhun wəssəduw.	Frații mari au luat copiii voștri.

Literele *w* și *y* redau consoane. Consoanele duble *zz*, *čč*, *tt*, *yy*, *ll*, *ss*, precum și grupurile de consoane *tf*, *sf*, *sh*, *nt* reprezintă câte un singur sunet.

1. Traduceți în limba amharică:

(10 puncte)

1. Copilul frumos și-a luat cărțile.
2. Reginele noastre au mâncat găinile voastre.
3. Regele i-a cumpărat reginei o vacă mare.
4. Fratele vostru a luat de la râu găinile.
5. Fata rea i-a dat femeii cadavrul.

2. Traduceți în limba română.

(3 puncte)

1. Intə ballasoččaččənin bəlləhiw.
2. Kojow lam kəwəny məttəčč.
3. Lijagaradoččaččəhu kojow betoččin ayyəččiw.

3. Explicați cum ați rezolvat.

(17 puncte)

² Limba amharică este limba oficială a Etiopiei, fiind vorbită doar în regiunea nordică și centrală a acestei țări, acolo unde locuiesc amharii, populație de la care își trage numele.

OLIMPIADA DE LINGVISTICĂ
CLASELE IX-XII
ETAPA JUDEȚEANĂ
22.XI.2014

REZOLVARE

SUBIECTUL 1

1.

mbèlembò:tómu

mbasá:

ndìkonési

ndòketá:

palàsítá:

terènisìsítá:

2.

Accentul principal:

Se grupează cuvintele în funcție de poziția accentului principal:

<i>Penultima silabă</i>	<i>Ultima silabă</i>
láko	seṅái
tálo	kilá:
βínáka	nrè:nré:
atómi	mìnìsìterí:
perèsíténdi	paràimarí:
mbàsikètepólo	ndàirekitá:
mbè:léti	
taràusése	
parò:karámu	
mì:sìniṅgáni	

Reguli:

R1: Accentul principal cade pe ultima silabă, dacă aceasta conține un diftong sau o vocală lungă.

R2: Dacă ultima silabă nu conține un diftong sau o vocală lungă, atunci penultima silabă primește accentul principal.

Accentul secundar:

R3: Accentul secundar cade pe celelalte silabe rămase, care conțin un diftong sau o vocală lungă, și pe celelalte silabe care nu conțin un diftong sau o vocală lungă, numărând de la dreapta la stânga și lăsând întotdeauna o silabă neaccentuată:

Exemplu: pa-rài-ma-rí: / _ - - - - /
                  pe-rè-si-tén-di   / _ - - - - /

R4: Dacă, după marcarea accentului principal, următoarea silabă alăturată (de la dreapta la stânga) conține o vocală lungă sau un diftong, atunci aceasta primește accentul secundar fără să se mai respecte regula unei silabe neaccentuate între alte silabe accentuate (cu accent

principal sau secundar) (/` _/). Acest lucru se poate deduce analizând cuvintele nrè:nré:, mbè:léti și mì:sìningáni.

SUBIECTUL 2

Observație preliminară: asocierea semantică dintre concepte/cuvinte și culori, asociere bazată pe cultura japoneză, din care provin cuvintele și expresiile date.

1. Corespondențele corecte:

hóng = roșu

míngbái = a lămuri

báishì = înmormântare

huáng = galben

hēishì = piață neagră

shìqing huángle = faliment

yǎn = ochi

yǎnhóng = gelozie

hóngshì = nuntă

hóngyán = tânără

hēihuà = codificare

báiyǎn = a displăcea

báihuà = decodare

hēibái fēnmíng = e scris negru pe alb

yán = față

hēibái = alb-negru

huángle = eșec

2. Cuvântul **báishì** poate avea două sensuri în limba japoneză:

Báishì înseamnă *în*mormântare, dar și *pie*ță albă (prin analogie cu *pie*ța neagră, **hēishì**).

3. Explicații:

Pasul 1: Se grupează cuvintele și expresiile din limba japoneză, după criteriul compozițional, observând faptul că sunt patru cuvinte autonome care intră în compoziția altor cuvinte compuse:

hóng	huáng	yǎn	yán
<i>hóngshì</i>	<i>shìqing huángle</i>	<i>yǎnhóng</i>	<i>hóngyán</i>
<i>yǎnhóng</i>	<i>huángle</i>	<i>báiyǎn</i>	
<i>hóngyán</i>			

Se observă faptul că **hóng** apare de patru ori: o dată singur și de trei ori în structura altor cuvinte. Cuvântul **huáng** apare de trei ori: o dată singur și de două ori în structura altor cuvinte, la fel și cuvântul **yǎn** care apare o dată singur și de două ori în structura altor cuvinte, iar cuvântul **yán** apare de două ori: o dată singur și o dată în structura altui cuvânt.

Pasul 2: Se grupează cuvintele din română după culori și după cuvinte al căror sens nu se poate descompune:

	alb	negru	roșu	galben
față			<i>tânără</i>	

ochi	<i>a displăcea</i>		<i>gelozie</i>	
alte cuvinte de bază	<i>înmormântare</i>		<i>nuntă</i>	<i>eșec?</i> ¹
	<i>alb-negru</i>	<i>alb-negru</i>		<i>faliment?</i>
		<i>piață neagră</i>		
	<i>e scris negru pe alb</i>	<i>e scris negru pe alb</i>		
	<i>a lămuri</i>			
	<i>decodare</i>	<i>codificare</i>		

Se observă faptul că ideea de *alb* s-ar combina cu 6 cuvinte/expresii, deci acest segment ar apărea de 6 ori; *negru* s-ar combina cu patru cuvinte/expresii și ar apărea de 4 ori; *roșu* apare în trei cuvinte și o dată singur, ca un cuvânt autonom (în comparație cu *negru*), iar culorii *galben* îi asociem celelalte concepte rămase. De aici rezultă că segmentul care apare de trei ori într-o combinație și o dată singur este **hóng**. Așadar, **hóng** = **roșu**. Segmentul care apare de 6 ori în combinație cu alte segmente este **bái**, iar în română *alb* are cele mai multe posibilități combinatorii. Presupunem că **bái** = **alb**.

Pasul 3: Dacă **hóng** = **roșu**, atunci putem descompune semantic cuvintele asociate cu ideea de roșu:

- *tânără*: „față” + „roșu”

- *gelozie*: „ochi” + „roșu” („durere” + „plâns” = „ochi roșii”)

- *nuntă*: „eveniment” + „roșu”

Hóng ar trebui să se mai combine cu două segmente care nu se pot descompune, adică cu **ochi** și cu **față**: *hóngyán* și *yǎnhóng*. De aici rezultă că:

hóngyán = **tânără**

yǎnhóng = **gelozie**

Apoi, știind că *bái* = *alb*, nu putem asocia *fața* cu *alb*, ci *ochii* cu ideea de *alb* (așadar, **yǎn**=**ochi**), asociere care exprimă ideea de ceva *neplăcut* = „a vedea ceva alb”) → *báiyǎn* = **a displăcea**.

Din punct de vedere cultural, se știe că în cultura japoneză înmormântarea este asociată cu ideea de *alb*, iar nunta este asociată cu ideea de *roșu*. Prin analogie, *hóngshì* = *nuntă*. Știm deja că *bái* = *alb*, așa că putem spune că, dacă *hóngshì* = *nuntă*, atunci *báishì* = *înmormântare*.

Pasul 4: În șirul de cuvinte și expresii din limba română apare asocierea *alb-negru*, căreia i-ar corespunde **hēibái** (știm că **bái** = **alb**). De aici rezultă că **hēi** = **negru**. Atenție! **shi** nu poate fi *negru* pentru că el intră în combinație cu **hóng** și, prin analogie cu **báishì** care înseamnă *înmormântare* și cu **hóngshì** care înseamnă *nuntă*, putem presupune că prin **shi** se exprimă ideea de *eveniment*.

De asemenea, mai apare încă o dată asocierea alb-negru în expresia *e scris negru pe alb*. În limba japoneză o expresie care conține asocierea **hēibái** este **hēibái fēnmíng**. Descompunând sensul, rezultă că *fēnmíng* conține ideea de *clar*. Ideea de *claritate* mai apare într-un alt cuvânt din limba română, și anume *a lămuri*, pe care l-am asociat cu ideea de *alb*. Un cuvânt compus în japoneză cu ideea de *alb* și ideea de *claritate* (pe care o putem descompune din **fēnmíng**) este **míngbái**. Așadar, **míngbái** = **a lămuri**. **Bái** mai apare într-o singură structură din limba

¹ La început, vor rămâne cuvintele *faliment* și *eșec* pe care nu știm cu ce să le asociem (presupunem că ar putea fi asociate cu *galben*).

japoneză: *báihuà*, iar în limba română cuvântul rămas pe care l-am asociat cu ideea de *alb* este *decodare*: **báihuà = decodare**. Printr-o relație de antonimie, putem identifica *codificare*, cuvânt asociat semantic cu ideea de *negru*: **hēihuà = codificare**. Singura sintagmă rămasă cu segmentul **hēi** este **hēishì** pe care o asociem cu singura expresie din limba română care mai conține ideea de *negru*: *piață neagră*: **hēishì = piață neagră** (*negru* implică astfel și ideea de *ilegalitate*). Prin analogie cu *hēishì*, *báishì* poate însemna și *piață albă* (adică ideea de *legalitate*) – răspuns pentru cerința 2: **báishì = înmormântare**, dar și **piață albă**.

Pasul 4: Cuvintele și expresiile rămase în japoneză și în limba română sunt:

<i>huáng</i>	<i>galben</i>
<i>huángle</i>	<i>eșec</i>
<i>shìqing huángle</i>	<i>faliment</i>

Se observă că ideea de *eșec*, *faliment* este asociată cu *galbenul* → cuvântul autonom **huáng = galben**, **huángle = eșec**, iar *falimentul* se poate descompune în *afacere* + *eșec*, **shìqing huángle = faliment**, unde *shìqing* presupunem că înseamnă *afacere*.

SUBIECTUL 3

Cerința 1:

1. Kojow lij ləintə məshafocčun wəssədəw.
2. Nəgəstoččaččən dorocčəččəhun bəlluw.
3. Nəgustu lənəgəstu tələk lam gəzzəw.
4. Wedimaččəhu kəwəny dorocčun wəssədəw.
5. Metfow lijagarad ləsetu resawn səttəččiw.

Cerința 2:

1. Tu ai mâncat merele noastre.
2. Vaca frumoasă a venit de la râu.
3. Fetele voastre au văzut casele frumoase.

Cerința 3:

PAȘII REZOLVĂRII

Verbul

1. Comparând 2 cu 9, 4 cu 8 și 7 cu 10, se poate observa că verbul în limba amharică apare la sfârșitul enunțului. Se mai observă de aici că terminațiile verbelor sunt diferite (probabil din cauza faptului că în limba amharică verbele au terminație diferită în funcție de persoana gramaticală a verbului):

hədəčč	ayyəw	wəssədkuw
hədə	ayyəhiw	wəssədūw

2. Pentru a găsi desinențele verbale pentru fiecare persoană, se pot grupa verbele în funcție de persoana, numărul și genul subiectului din enunț. Rezultă următorul tabel:

3 sg. m.	3 sg. f.	3 pl. m.	3 pl. f.	1 sg.	2 sg.
gəzz-ə-w	həd-əčč	wəssəd-u-w	sətt-u-w	wəssəd-ku-w	ayy-əh-i-w
ayy-ə-w	mətt-əčč				
həd-ə	bəll-əčč-i-w				

3. Înainte de a extrage terminațiile verbale, încercăm să explicăm de ce apare **w** la șapte dintre verbe la sfârșit fără legătură cu numărul și persoana verbului. Comparăm traduceri în română ale enunțurilor în care apare **w** și observăm că acesta însoțește verbul numai dacă în propoziție există un complement direct. Deducem de aici că **w** marchează complementul direct, dacă acesta apare în propoziție.

4. Pentru 3 sg. m. elementul comun este **ə**, iar pentru 3 sg. f. – **əčč**, de unde deducem că acestea sunt desinențele verbale de pers. 3 sg. m. și 3 sg. f. Pentru a găsi celelalte desinențe comparăm:

wəssəd-u-w (3 pl. m.)   ayy-ə-w (3 sg. m.)
wəssəd-ku-w (1 sg.)   ayy-əh-i-w (2 sg.)

Wəssəd- și **ayy-** sunt rădăcinile verbelor la care se adaugă terminațiile de persoană și marca de obiect direct, acolo unde este cazul. Din perechile minimale de mai sus se observă că apare **u** pentru 3 pl. m., **ku** pentru 1 sg. și **əh** pentru 2 sg. Pentru verbele la persoana a 3-a pl. f. desinența de persoană este **u**. La persoana 3 pl. nu se marchează genul.

Notă: Se acceptă două variante de segmentare a verbului: (1) cu **ə** făcând parte din rădăcina verbului, de unde ar rezulta că la 3 sg. m. desinența este **ø**, la 3 sg. f. – **čč**, la 2 sg – **h**; (2) cu **ə** făcând parte din desinență.

Sintetizăm observațiile în următorul tabel:

3 sg. m.	-ə (ø)
3 sg. f.	-(ə)čč
3 pl. m./f.	-u
1 sg.	-ku
2 sg.	-(ə)h

6. Observăm că la verbele **bəlləčč-i-w** și **ayyəh-i-w** apare **i** între desinența de persoană, număr și gen a verbului și marca obiectului direct **-w** (la celelalte verbe marcate cu **w** nu apare **i**). Întrucât prima desinență se termină în consoană (sunetul **čč**), iar **w** este tot o consoană, se inserează **i**, care nu are nicio valoare gramaticală (probabil o regulă ce ține de sistemul fonetic al limbii respective). Excepție face cuvântul **wəssəd-ku-w**. Aici nu se inserează **i**, deoarece **-ku** se atașează direct rădăcinii verbului, formând grupul consonantic **dk**, care în limba amharică reprezintă un singur sunet, la fel ca grupurile de consoane amintite în cerință.

Substantivul

7. Observăm că substantivelor din limba amharică le sunt atașate o serie de mărci care pot fi interpretate, în funcție de situație, ca mărci de plural, articol, posesie, caz etc. Înainte de a ne da seama ce marchează fiecare afix, încercăm să alcătuim un vocabular minimal pe baza cuvintelor care se repetă. Astfel avem: **wedime** – **wedimočč** (în 1 și 10), **bet** – **bet** (în 1 și 9), **kojo** – **kojow** (în 1 și 3), **kətərara** – **təraroččaččənin** – **tərara** (în 3, 4 și 8), **ləlijaččən** – **lijoččaččəhun** (în 6 și 10), ținând cont numai de elementul comun, adică de rădăcina cuvântului:

wedim = frate
bet = casă
kojo = frumos, -oasă
tərara = munte
lij = copil

8. Comparând 2 cu 3, putem deduce că **nəgustu** = *regele*, iar **nəgəstaččəhu** = *regină* (am luat cuvântul ca atare, nesegmentat, deci, deocamdată, nu putem spune exact care parte din cuvânt înseamnă *regină*).

9. Pe baza vocabularului minimal, se poate deduce că enunțurile din amharică încep cu subiectul, de unde rezultă că **dorow** = *găina*, **setočču** = *femeile*, **inə** = *eu*, **intə** = *tu*, **sewu** = *bărbatul*.

Excepție fac enunțurile 3 și 10, unde adjectivul precedă substantivul-subiect. Această observație este susținută de exemplul 1, unde apare **kojo bet** (literal, *frumoasă casă*). Știind că **kojo** = *frumos* (2 și 3) și **wedim** = *frate* (1 și 10), completăm vocabularul cu **lijagarad**, care înseamnă *fată* și **taləku**, care înseamnă *mare*. Tot așa putem traduce și **metfow lamoččin** (*vacile rele*) din exemplul 8, unde **metfow** = *rele*, **lamoččin** = *vacile*.

10. Știind că ordinea în propoziție este Subiect – Obiect (Complement) – Verb, pot fi traduse și celelalte cuvinte. În situația în care sunt două complemente în propoziție (exemplele 6 și 7), observăm că obiectul indirect precedă obiectul direct. Știind că **lij** este *copil*, rezultă că **məshafun** = *cartea*. La exemplul 7 **kəgəbaya** = *de la magazin*, **ballasočč** = *mere*.

11. Pentru a găsi mărcile de plural, extragem toate substantivele care sunt la plural:

română	amharică
munții	təraroččəččənin
femeile	setočču
mere	ballasočč
vacile	lamoččin
copiii	lijoččəččəhun
frații	wedimočč

Observăm elementul comun **očč**, de unde rezultă că acesta este marca de plural atașată substantivului, indiferent de genul acestuia.

12. Dacă comparăm enunțurile în care apare *munte* (**kə-tərara** (ex. 3), **tərar-očč-aččənin** (ex. 4), **tərara** (ex. 8), observăm că la **tərar-očč-aččənin** lipsește vocala *a* înainte de marca de plural. Deducem de aici că atunci când **očč** este atașat unui substantiv care se termină în vocală, aceasta dispare, fiind înlocuită de prima vocală a desinenței atașate.

tərara + očč = təraročč

Această regulă va fi aplicată atunci când se va traduce *găinile*, unde se va păstra o singură vocală *o*. Știind că **doro** = *găină* și **očč** = marcă de plural, rezultă că **doročč** = *găinile*.

13. Pentru a găsi marca de posesie, extragem toate substantivele cu adjectiv posesiv din română și corespondentele lor:

	română	amharică
1 sg.	fratele meu	wedime
1 pl.	munții noștri copilului nostru	təraročč-aččən-in ləlij-aččən
2 pl.	regina voastră copiii voștri	nəgəst-aččəhu lijočč-aččəhu-n

Observăm că substantivele care în română sunt însoțite de *nostru/noștri* au în amharică în structura lor elementul **aččən**, iar cele însoțite de *voastră/voștri* – **aččəhu**. Deci **aččən** (1 pl.) și **aččəhu** (2 pl.) sunt mărcile de posesie în limba amharică. Știind că **wedim** este *frate* (conform observațiilor de la 1) și că posesivul se atașează substantivului la sfârșit, rezultă că *e* de la **wedime** este pentru *meu*.

13. Încercăm să ne dăm seama dacă în limba amharică articolul hotărât și/sau nehotărât se marchează într-un anumit fel. Pentru aceasta analizăm exemplul 1 din amharică, unde avem **kojo bet**, adică *o casă frumoasă* și observăm că articolul nehotărât nu este marcat, la fel și în exemplul 7 unde apare nemarcat cu articol **ballasočč** (*mere*). Deducem de aici că articolul nehotărât în limba amharică nu se marchează.

14. În ceea ce privește articolul hotărât, acesta poate fi identificat în felul următor: îl analizăm pe **set-očč-u** (*femeile*) din exemplul 6. Știm deja că **očč** marchează pluralul, deci **u** de la sfârșit marchează articolul. Această observație poate fi susținută de **u** din **nəgust-u** (*regele*), **sew-u** (*bărbatul*), **məshaf-u-n** (*cartea*). În exemplul 5 substantivele *găina* și *cadavrul* apar și ele articulate cu articol hotărât. Cum în **dorow** (*găina*) și **resawin** (*cadavrul*) nu există **u**, presupunem că **w** marchează articolul hotărât. Faptul că în **doro-w** și **resa-w-in** articolul se marchează cu **w** și nu cu **u** se explică în felul următor: pentru substantivele care se termină în vocală, articolul hotărât este **w**, pentru cele care se termină în consoană, articolul hotărât este **u**.

15. Observăm că în exemplele 3, 8 și 10 substantivele, deși articulate în traduceri lor din română, nu apar marcate cu articol în amharică. Se observă însă că adjectivele care le precedă au o marcă asemănătoare: **w** dacă acestea se termină în vocală (**kojo-w** și **metfo-w**) și **u** dacă se termină în consoană (**tələk-u**).

16. În urma acestor observații, putem formula următoarele reguli pentru articol:
 - în limba amharică articolul nehotărât nu se marchează;
 - mărcile pentru articolul hotărât sunt: **-u**, dacă substantivul se termină în consoană și **-w**, dacă substantivul se termină în vocală;
 - dacă substantivul este însoțit de un adjectiv, articolul hotărât se atașează adjectivului conform regulii de mai sus;
 - substantivele care au în structura lor marca de posesie nu se articulează.

Complementul

17. Analizând toate substantivele care apar pe poziția de obiect observăm următoarele: toate substantivele care sunt marcate cu articol hotărât sau cu marcă de posesiv se termină în **n**, cele nearticulate nu au nicio marcă specială.

subst. art.	subst. neart.
tərar-očč-aččən-i- n (munții noștri)	bet (casă)
resa-w-i- n (cadavrul)	wəny (râu)
ləlij-aččə- n (copilului nostru)	kətərara (de la munte)
məshaf-u- n (cartea)	tərara (munte)
lam-očč-i- n (vacile)	ballasočč (mere)
lij-očč-aččəhu- n (copiii voștri)	kəgəbaya (de la magazin)

Deducem de aici că **n** este marca de obiect direct atașată substantivelor articulate cu articol hotărât sau care au în structura lor marca de posesiv, iar substantivele nehotărâte nu au o marcă specială pentru obiectul direct.

Notă: Prezența lui *i* în **tərar-očč-aččən-i-n**, în **lam-očč-i-n** și în **resa-w-i-n** se explică prin faptul că *n* (marcă de obiect direct) nu poate fi atașat direct unei consoane, fiind nevoie de inserția vocalei *i*.

18. Observăm că în structurile cu dativul (exemplele 1 și 6) apare segmentul **lə**, deci **lə** este marcă de dativ:

lə-inə (Dativ + *eu*)

lə-lij-aččə-n (Dativ + *copilul nostru*)

Ți- din *Copilul frumos Ți-a luat cărțile* (cerința 1.a.) este **lə** + **intə** (Dativ + *tu*), adică **ləintə**, iar *reginei* (cerința 1.b.) **lə-nəgəst-u**, unde **lə** este marcă de dativ, iar **u** este articolul hotărât.

19. A rămas netradusă structura **wədə** din exemplele 2, 8 și 9 și a rămas de explicat ce marchează prefixul **kə**. **Wədə** poate fi dedus prin comparația enunțurilor în care apare; observăm că elementul comun în traduceri din română este prepoziția *la*. De aici rezultă că **wədə** corespunde prepoziției *la* din limba română.

Referitor la prefixul **kə**, acesta corespunde prepoziției compuse *de la*, întrucât apare numai în acele enunțuri din amharică care au în traduceri din română prepoziția *de la*.

română	amharică
la râu	wədə wəny
la munte	wədə tərara
acasă	wədə bet
de la munte	kə -tərara
de la magazin	kə -gəbaya

Pornind de la aceste date, pot fi traduse enunțurile din cerințele 1 și 2.

Cerința 1 (*cuvintele din traducerea de mai jos sunt date segmentat pentru a urmări mai ușor mărcile gramaticale*)

1. Copilul frumos Ți-a luat cărțile. = **Kojo-w lij lə-intə məshaf-očč-u-n wəssəd-ə-w.**
2. Reginele noastre au mâncat găinile voastre. = **Nəgəst-očč-aččən dor-očč-aččəhu-n bəll-u-w.**
3. Regele a cumpărat reginei o vacă mare. = **Nəgust-u lə-nəgəst-u tələk lam gəzz-ə-w.**
4. Fratele vostru a luat de la râu găinile. = **Wedim-aččəhu kə-wəny dor-očč-u-n wəssəd-ə-w.**
5. Fata rea i-a dat femeii cadavrul. = **Metfo-w lijagarad lə-set-u resa-w-n səttəčč-i-w.**

Cerința 2.

1. **Intə ballas-očč-aččən-i-n bəll-əh-i-w.** = Tu ai mâncat merele noastre.
2. **Kojo-w lam kə-wəny mətt-əčč.** = Vaca frumoasă a venit de la râu.
3. **Lijagarad-očč-aččəhu kojo-w bet-očč-i-n ayy-əčč-i-w.** = Fetele voastre au văzut casele frumoase.

OLIMPIADA DE LINGVISTICĂ
CLASELE IX-XII
ETAPA JUDEȚEANĂ
22.XI.2014

BAREM

SUBIECTUL 1

1. Se acordă 1,5 puncte pentru fiecare accent poziționat corect (accentul principal sau accentul secundar), în total 19,5 puncte.
2. Se acordă 2,5 puncte pentru explicarea coerentă și schematică, din care să rezulte pașii rezolvării și 8 puncte pentru enunțarea regulilor de accentuare (4 reguli x 2 puncte fiecare = 8 puncte), în total 10,5 puncte. Nu se punctează folosirea terminologiei lingvistice.

SUBIECTUL 2

1. Se acordă câte un punct pentru fiecare corespondență corectă: $1 \times 17 = 17$ puncte.
2. Se acordă 3 puncte pentru numirea celor două sensuri ale cuvântului *báishì*.
3. Se acordă 10 puncte pentru explicarea coerentă și schematică a pașilor rezolvării, precum și pentru propunerea unor traduceri aproximative pentru alte segmente identificate (*shì*, *shìqing*, *ming*): se acordă 4 puncte pentru gruparea cuvintelor din japoneză și română sub formă tabelară, 3 puncte pentru observația culturală a faptului că *înmormântarea* este asociată cu *alb*, iar *nunta* este asociată cu *roșu*; se acordă 3 puncte pentru identificarea și traducerea aproximativă a 3 segmente:

shì = ideea de *eveniment*, dar și ideea de *piață economică*

shìqing = ideea de *afacere*

ming = ideea de *claritate*

Orice altă metodă folosită, susținută prin argumente logice, va fi punctată.

SUBIECTUL 3

Cerința 1

Se acordă câte **2 puncte** pentru fiecare propoziție tradusă corect ($5 \times 2 = 10$ puncte). Se scad câte **0,2 puncte** pentru fiecare cuvânt de bază tradus greșit. Dacă cuvântul a fost tradus corect, însă a fost greșită și/sau omisă marca gramaticală, se scad **0,1 puncte** pentru fiecare marcă gramaticală greșită sau omisă.

Cerința 2

Se acordă câte **1 punct** pentru fiecare propoziție tradusă corect (3 puncte). Dacă a fost recunoscut cuvântul, însă categoria gramaticală a fost tradusă greșit se scad câte 0,1 puncte pentru fiecare greșeală de acest gen.

Cerința 3

Se acordă **17 puncte** pentru explicații, dintre care:

- **1 punct** pentru orice tip de observație corectă legată de ordinea cuvintelor în enunț;
- **2,5 puncte** pentru desinențele verbale (câte **0,5 puncte** pentru fiecare desinență);
- **1 punct** pentru observarea mărcii de complement direct la verb (-*w*);
- **1 punct** pentru explicarea inserției vocalei *i* între două consoane (câte **0,5 puncte** pentru explicarea inserției vocalei *i* între două consoane la verb și la substantiv);
- **1 punct** pentru observații legate de marca de plural (**0,5 puncte** pentru recunoașterea mărcii de plural (-*očč*), **0,5 puncte** pentru observarea faptului că vocala din rădăcina substantivului dispăre atunci când este atașată marca de plural);
- **1,5 puncte** pentru recunoașterea mărcilor posesive (câte **0,5 puncte** pentru fiecare marcă).
- **1 punct** pentru mărcile de articol (câte **0,5 puncte** pentru fiecare marcă);

- **1 punct** pentru recunoașterea mărcii de acuzativ la substantiv (**-n**);
- **1 punct** pentru recunoașterea mărcii de dativ (**lə-**);
- **1 punct** pentru traducerea corectă a prepozițiilor *la* și *de la* (**wədə** și **kə-**);
- **5 puncte** pentru o explicație coerentă din care să rezulte pașii rezolvării.

Nu se punctează folosirea terminologiei lingvistice.